

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 254.

V Ljubljani, v soboto 6. novembra 1897.

Letnik XXV.

Splošni avstrijski poljedelski shod.

Znižane vozne cene.

Pripravljalni odbor za splošni poljedelski shod naznanja nastopno:

Posredovanjem poljedelskega ministerstva je železniško ministerstvo konečno vendar le dovolilo vsem udeležnikom na prvem splošnem avstrijskem kmetem shodu, ki se vrši, kakor smo že poročali, dne 14. novembra letos na Dunaju, na vseh progah c. kr. državnih železnic za polovico znižano ceno v tretjem razredu osebnih vlakov za vožnjo tje in nazaj z osem dnevnimi veljavami, t. j. od 11.—18. novembra. Vsak udeleženec, ki se hoče poslužiti te ugodnosti, mora pri prvi postaji pokazati vstopnico za poljedelski shod, ki je ob enem legitimacija za znižano vožno ceno in jo izda in dopolnje „deželna zveza nižjeavstrijskih poljedelcev“. Omenjeno legitimacijo je treba tudi mej potjo vselej pokazati, kadar to zahtevajo železniški uslužbenci, mej tem ko treba pokazati pooblastilo za poljedelski shod, ki je je prejel udeleženec od občine, društva ali zveze kot zastopnik dotične korporacije, le pri vstopu v zborovalno dvorano.

Kar se pa tiče znižanja voznih cen na zasebnih železnicah (južna železnica, železnica Gradec-Köflach, štajerske deželne in druge zasebne železnice) se je obrnil pripravljalni odbor do državnih poslancev kmečkih občin in pete skupine vseh strank, ki se zanimajo za ta poljedelski shod, s prošnjo, da izposlujejo od zasebnih železnic iste vožne olajšave za udeležnike poljedelskega shoda, kakor so jih dovolile državne železnice. Ako se bodo torej gospodje državni poslanci toliko potrudili, kakor sta se posebno dva člana pripravljalnega odbora, in pravočasno, t. j. takoj, bode večina zasebnih železnic posnemala vzgled državne železniške uprave.

Ako so ministri uvideli potrebo dokaza, da državna uprava ni kmetom sovražna, bodo uvideli to menda tudi uprave zasebnih železnic. Treba pa jim je to tudi povedati. Oni gospodje poslanci, ki ne bi mogli ničesar doseči, so prošeni, naj o tem obveste pripravljalni odbor v Nussdorfu na Dunaju.

Ker v sled ogromne udeležbe uprave zasebnih železnic vključeno znižanje voznih cen ne trpe nikake škode, pač pa imajo korist, bode ta čin prijaznosti napram poljedelcem imel vsestransko ugoden učinek.

Državni zbor.

Dunaj, 5. novembra.

Vso noč!

Razmršenih las, zaspanih oči, pobešenih ušes in bledih lic danes ob rani uri tavajo poslanci po dvorani in hodnikih, ki so podobni plesišču po Kurentovi noči. Vso dolgo noč in skoraj vse ljubo dopoldne, od 7. ure zvečer do 10. v jutro so „zastopniki ljudstva“ lovili slepe miši, igrali šaloigro, pri kateri se je mnogoštevilno občinstvo na galerijah izvrstno zabavalo. A mejtem dogajali so se škandalozni prizori, katere bi mogel v živih barvah naslikati le kakov Vereščagin ali Böcklin. Včeraj ob 11. uri se je seja pričela, do 2. ure so levičarji navijali dolgočasno tajno glasovanje po imenih, do 5. ure so v tajni seji harlekin prevračali kozolce in do 7. ure so se Pavlihe, Kurenti in Pusti pri pivu, vinu in žganju pripravljali za ponočne orgije. Bila je dolga overtura pred škandalozno dramo, ki se je vršila vso noč v prahu, dimu in soparu ob blede električni luči. Obstrukcija se je vila in krčila, kakor Laokoon v objemu divje zveri, da raztrga in raztepta nasprotnika ter njega in sebe pokoplje v razvalinah parlamentarizma, ljudske avtonomije, katero nemški Herostriat proglašajo kot paladij ljudske sreče. Bila je

— oprostite primero — igra z biki, ki dirjajo proti rudečemu suknu v gotovo smrt. In to rudeče sukno razvil je sinoči ter dvigal v zraku dr. Lueger, v katerega so se zaletavali brez uma in pameti Schönererjanci. Spretno in hladnokrvno se je dr. Lueger omikal nevarnim rogovom ter z bodalom rezkega sarkazma odbijal napade in puščal vročo kri zbesnelim turom, ki so po večernem brezuspešnem, brezupnem boju v mučni mrzlici obležali na političnem bojišču. V tej vihuri je letelo kamenje, frčala so polena, dežile so psovke med antisemiti in Schönererjanci, kakoršnih ne najdete v nobenem besednjaku in tudi ne v Heinejevih duševnih proizvodih. Z deskami v rokah so levičarji branili dozdevna svoja prava ter dokazovali svoje junaštvo. Dvakrat, trikrat je razljučena strast prestopila kot divja povodenj nizke bregove, pesti so brale v težkem vzduhu, stari možje so čutili pomlajeno kri in čudes je, da si ljudje niso skočili v lase. In tako se narod, se njihovi zastopniki bojujejo za svoje pravice. Tu vidimo, kako močne so vezi, v katere nas je vkoval nemški centralizem. Zadnji čas je bil, da so se vzdramili narodi, sebrali zadnje svoje moči, da stró in zmeljejo Prokrustovo posteljo, mrliški oder, na katerega so nas žive privezali oznanovalci „svobode in napredka“. Boj je na življenje in smrt, boj slovanskih narodov proti nemškoliberalni hegemoniji za Kristovo vero, narodna prava in ljudski blagor. Nemški Herod se zvija v smrtnih bolečinah ter se zgraža v zavesti, da mu bije zadnja ura neomejene oblasti in trinoštva. In v zadnjih vzdihljajih še hripavim, zamolklim glasom obžaluje, da ni pokončal vseh betlehemskih otrok. In v tem deliriju „ustanovitelj države“ zažigajo v brezupnosti streho nad svojimi glavami, s težkimi sekirami razdevljajo temelj poslopju, katero so gradili in branili slovanski tlačani pod nemškimi valpeti. Drvili so nas skozi Rudeče morje trpljenja, zapodili nas v peščeno puš-

LISTEK.

Podlistkarja.

(Momentna skica. Spisal E. F.)

Slišali ste že, kakó živé najrazličnejši ljudje, kakó n. pr. stopajo genijalno in zamišljeno v novelicah in romanih tožeči, s celim svetom disharmonizirajoči junaki po težkih preprogah in z vonjavami prepojenih kabinetih in sobanah; kakó vse one Eveline, Alme, Julijete, Ernestine, Kornelije itd. itd., v mehkih naslonjačih sanjarijo, nad tem črnim svetom zdvajajo, s svilenim robcem plave, črne, kostanjaste ali pa tudi drugobojne laske razdrobno, vroče čelce gladijo; kako vse one koketke in varane brinetke paleča liceca v mehke ročice skrivajo in zadušljivo ihté . . .

Prav tako tudi že veste, kako ljudje nižjih slojev robantije, pijančujejo, pozno v noč domov prihajajo, s krvavimi, zatečenimi očmi, zabuhlimi obrazi in grdimi kletvami svoje blede, sestradane žene tepo; kako se po vlažnih, umazanih, plesnobe hlapečih izbah mlada bitja obupno za svojo eksistenco boré, a se naposled vržejo v vrtnice življenja . . .

Ali se niste tudi že naslajali z ono mehko, dušo ogrevajočo harmonijo, ki vendar le še eksistira tu in tam v zadovoljnih, tihih doméh, v do-

méh, kjer še ne poznajo velikomestne okuženosti, kojih ni pokvarila vse ideale in dušo zanikajoča živinska otopelost in resigniranost . . . ?

Da, tudi o tem ste čuli včasih, ki so bili mnogo boljši, lepši, uzornejši . . . Pač vam plavajo še pred dušo one z neko nebesko gloriozno ožarene podobe, a neka zlobna, duševna megla se jih ovija, zakriva jih . . . Res, res . . . živimo v drugačnih, živimo v modernih časih — kakor svetilka v vlažnih novemberskih nočéh svetijo vam one čemdalje nerazločnejše, motnejše . . . Kmali zatrepeče le še kak medel žarek v dolgem, tankem pramenu v duševno noč, prav kot bi plavali pomarančni, lahnordeči praški v ti megli — iztegneš roko, a hladen, moker zrak dihne nanjo, stisneš jo krčevito, kot bi hotel z njo nekaj siloma zadušiti, a med vročimi prsti se stiska klubovalno flegmatični — nič . . .

Kakó pa živé taki ljudje sami, v kojih rokah je usoda toliko in toliko junakov in junakinj, kakó občujejo ti velmožje med seboj, postavimo dva genijalna novelista . . . ?

* * *

V megleni, decemski noči sta hodila po veliki cesti ob pozni enajsti uri Hrabroslav Vseslavski in Vinko Nikolajevič. Prišla sta baš iz kavarne in stopala nekako čudno po otlo odmevajočem tlaku.

Hrabroslav je delal velike, široke korake, a delal jih je flegmatično, s takozvano umetniško „breite Behaglichkeit“, kot bi s tem kazal, da je čisto samo po sebi umljivo, če reže v pozni noči to gosto meglo, da je popolnoma zadovoljen s tem ter da drugače sploh ne more biti.

Mrazu dostopni Vinko Nikolajevič pa je stopical kraj njega nekako naivno energično, pušil cigareto, zibal se kot gos, kot da se čudi temu, kako neki je to, da ne delajo vsi ljudje enakih korakov, da se ne zibkajo nekoliko in ne pušijo izključno le cigaret. Pogledal je zdaj pa zdaj od strani na svojega tovariša, ki je le še v jednomer stopal patrijarhalčno dalje po tlaku, pušil cigareto in strmel pred se.

A propos! Oba naša znanca sta bila podlistkarja, in sicer Hrabroslav moderni, elegantni, Vinko pa starošolec. Seznanila sta se tako-le.

Hrabroslav je sedel v kavarni in čital. Njemu nasproti je sedel Vinko in tudi čital. Čital je baš takozvano „Revue“, kjer je izšla kot feuilleton najnovejša novela Hrabroslavova, Hrabroslav pa je čital „Dnevnik“, kjer je bila natiskana najnovejša črtica Vinkova.

„In njena duša je trepetala, kot trepeče mrak na sivih valovih . . .“ čital je baš Vinko.

„Ni mu bilo več mogoče živeti. — Nameril in

čavo, koder smo dolga stoletja medleli lakote in žeje, a bližamo se „post tot discrimina rerum“ utrjeni in zmučeni boljši prihodnosti. Iz daleka se svita jutranja zarija, vlažnejši zrak poživlja moči, da rešimo, česar nam niso pobrala vremena in sovražni ljudje...

Toda čitatelji želé, da jim opišemo dogodke zadnje seje. To pa je nemogoče, ker beseda nikdar popolnem ne izraža slikovitih podob žive, divje domišljije. Torej le kratke, površne poteze. Po 7. uri zvečer podpredsednik Abrahamowicz zopet otvori sejo. Schönerer: Govoriti hočem k zapisniku zadnje seje. Podpredsednik: Pustite, da izgovorim. (Krik in vrišč na levi.) Pojdite na svoje sedeže! Dajte mir, ne zlorablajte poslovnega reda. Na dnevnem redu je pogodbeni provizorij, zbornica naj odloči o tem. (Ropot in krik na levi, burno ploskanje na desni.) Večina odloči, da se nadaljuje debata o provizoriju. (Babilonska zmešnjava na levi.) Dr. Lueger ima besedo. Klici na levi: To je škandal pred vso Evropo, dr. Lueger ne sme govoriti. Predsednik neprenehoma zvoni, krik na levi vedno večji, Wolf in drugi kričé na vse pretege. Dr. Lueger hoče govoriti, levičarji ga prekričé. Schönerer: Jaz hočem besedo. Steinwender: Schönerer ima besedo. Abrahamowicz zvoni, Wolf skače, Pommer divja, Glöckner vpije, Kittel sika, Schönerer rohni ter razgrne veliko belo polo, na kateri so tiskane besede z velikimi črkami: Prosim za besedo. Smeh, ploskanje po vsej dverani, klici: Hagenbeckova menažerija! Schönerer govori sam za-se v središču, Wolf na levi v prvi klopi, dr. Lueger stoji čaka, da bode mir. Schönerer: Jaz imam besedo, dajte mi mir! Wolf bere neki telegram. Klici: Türk naj preišče Wolfove možgane! Wolf čita z močnim glasom telegrame. Predsednik zvoni in svari, Wolf kriči, Schönerer bije s pestjo ob mizo, antisemitje planejo proti Wolfu, krik, vpitje nad jedno uro, Wolfu rečejo vse, samo človek ne, a ta se smeje in uganja svoje burke; ponavlja se večkrat razbijanje z deskami. Konečno so kričarji utrjeni, Schönerer s tovariši se poslovi in odide.

Dr. Lueger med živahnim odobravanjem ožigosa nemirneže ter izjavi v imenu svojih somišljenikov, da bodo glasovali proti provizoriju. Okoli 1/2 ure je po raznih škandalih na levi zbornica s 179 glasovi proti 108 vsprejela konec debate. Glavni govornik na desnici, dr. Engel, ob kratkem obrazloži, zakaj desnica glasuje za provizorij. Na to po kratkih presledkih dr. Prade do 1/6 ure govori proti provizoriju. Po mnogih nestvarnih popravkih dr. Gross predlaga, da se predloga izroči posebnemu odseku. Ta predlog desnica glasovaje po imenih s 175 glasovi proti 123 odkloni in navadnim glasovanjem predlogo izroči budgetnemu odseku. Tako je desnica po kruti borbi zmagala, levičarji so poparjeni in besni.

Prihodnja seja v ponedeljek.

Hrvatska gimnazija v Zadru.

Iz Zagreba, 30. okt.

Dne 1. oktobra se je odprl v Zadru prvi razred hrvatske gimnazije. Povodom tega dogodka je pri-

občil zagrebški „Obzor“ zanimiv članek, pa ga zagadelj podajemo bralcem Slovenčevim, saj se najde v njem marsikaj, kar bi moglo Slovence pobuditi, da se podvzajajo tudi ondi v borbi za čisto slovenske gimnazije; saj je zares že skrajni čas, da se v tem pogledu nekaj stori tudi na Slovenskem. „Obzor“ pa piše: „Pred šestimi leti je sklenil dalmatinski sabor, da se izjavi vladi želja o pohrvačenju talijanske gimnazije v Zadru. Dva poslanca, ki sta žali-bože že danes mrtva, branila sta dotični predlog: pokojni Klaić in pokojni Buzolić.

Prvi je dokazoval potrebo pohrvačenja zadarske gimnazije, da bi tako v dalmatinskem šolstvu zavladovalo neko jedinstvo soglasno z jedinstvom naroda; a drugi je pobijal bajko, da bi Zadar bilo talijansko mesto. Nekoliko mescev po onem sklepu dalmatinskega sabora je sporočil „Obzor“ na osnovi jednega pisma pokojnega dr. Klaića, da se bode v bistvu uvažil saborski sklep, samo da se bode v obliku malo spremenil naproti čudi avstrijske vlade; da se namreč ne bode pohrvala postoječa talijanska gimnazija, marveč da se bode osnovala nova hrvatska. Rodoljubni hrvatski krogi so sprejeli ta glas z nekim skepticizmom. Mislilo se je, da je meeting mesta Zadra proti saborskemu sklepu deloval na vlado.

In zares je za dle časa to vprašanje utihnilo. Ali pokojni dr. Klaić, ki je znal o pravem času govoriti pa tudi molčati, delati in čakati, ni počival. Pred dvema letoma, ravno ob tem času, je pokojnik v razgovoru s poročevalcem „Obzora“ povedal, kako je zasnovanje hrvatske gimnazije že sklenjeno, in da se razpravlja jedino še o nekih finančnih potankostih. Ko je „Obzor“ prinesel ta glas, so dalmatinski talijanaši kar ponoreli; a hrvatski krogi dovoljno iznenadeni, so posumnjali, da oni del Klaićevega razgovora o gimnaziji ni bil namenjen za javnost in da ga je poročevalec neoprezno objavil. Klaić jih je hitro pomiril: on je ravno hotel, da se to razglaši. Stvar je bila že dozorela in gotova.

Ko se je čez nekoliko tednov sešel finančni odbor državnega zbora na Dunaju, odgovoril je minister prosvete na vprašanje dr. Klaića, da se bode v Zadru osnovala hrvatska gimnazija. Bogu hvala, ona je danes gotovo delo; ona je danes odprta, ter vsaki hrvatski rodoljub, veseleč se radi tega dogodka, vendar le pri tem ne more brez žalosti vzdihniti, da vodja hrvatske stranke ni mogel doživeti tega dne, da vidi tudi ta krasni vspeh svoje delavnosti. Po poročilu „Narodnega Lista“ je bilo že prvi dan upisanih v zadarsko hrvatsko gimnazijo 88 dijakov; a to je lepo število, ako se pomisli; da se je letos odprl samo prvi razred.

Talijanaši Zadra so vznemirjeni in v skrbi. Kot nasprotje hrvatske gimnaziji so zasnivali oni „Convict Tommaseo“, ki sprejema pod najbolj povoljnimi pogoji iz pokrajine dijače v talijansko gimnazijo. Med tem letos ima ta konvikt jedino 20 gojencev tako, da morajo Hrvati nanj gledati le s posmehom sožaljenja. Do 100 zadarskih talijanašev je izdalo oglas na meščane ter jih pozivlje, da naj bodo mirni, pa da proti kazni, ki mu je zadana s hrvatsko

gimnazijo, prosveduje ter pokaže izraz svoje globoke žalosti z obilnimi prinosi na „Lega nazionale“. Talijanski časopisi javljajo, da prinosi dohajajo prav obilno; ali kolikor nam je znano, iznosijo do zdaj vsi darovi okoli 500 gld.

Zares ta talijanska vznemirjenost nas veseli, ker je to za hrvatsko stvar znamenje boljše bodočnosti. Ko bi Zadar bil talijansko mesto in ko bi v Dalmaciji bilo talijanstva, oni bi se mogli smejati hrvatske gimnaziji, da pač bi jim ona bila dobro došla, ker bi prispodoba izmed nje in talijanske morala biti le tej na korist. Ali oni so prepričani, da tega ne bode; oni vedo prav dobro, da zmaga pripada hrvatske gimnaziji, in da bode ona talijansko odpihnula. Tudi mi smo prepričani, da v mestu, malem, kakor je Zadar, dve gimnaziji ne morete obstati, in da mora jedna propasti.

Ali se za hrvatsko mi ne bojimo, dočim se Talijanaši boje za svojo. Bode li, kakor se nadjamo, da bode, čez štiri leta sedanja hrvatska gimnazija povzdignjena na višjo, izpraznila se bode talijanska gimnazija sama od sebe in ne bode nobenega razloga več, da še obstoji. Talijanaši nimajo razloga, da se tožijo na vlado, saj je vendar ona ravnala ž njimi z največo obzirnostjo.

Mesto da pohrvali talijansko gimnazijo, zasnovala je hrvatsko in pustila je, da prispodoba med številom in napredkom jedne in druge odloči o njunej osodi. Zastonj so vsi ugovori talijanske gospode: pred hrvatsko narodno mislijo mora pasti in zrušiti se talijanska gimnazija, pa da postane samo še zgodovinski spominek. S tem spominkom pa je vezana hrvatska narodna stranka s tolikimi spomini. Talijansko gimnazijo v Zadru so ob svojem času proslavili ravno naši ljudje Klaić, Palić, dva brata Danila, Nodilo, Kazali in drugi, v njej si je rešil življenje enkrat Ivan Danilo pred napadom zadarske sodrge.

Ali vsi ti spomini pripadajo prošlosti in gimnazije ne morejo rešiti. Ona se je sčasoma izrodila, a novi duh zahteva, da propade. Narodnej struji se ne more nič več upirati. Ko pade zadarska gimnazija, bode vse dalmatinsko šolstvo pohrvačeno. Od zdaj hrvatski sinovi od Raba do Krke ne bodo prisiljeni, da obiskujejo tuji zavod. Delo je bilo dolgo in težko, ali je, hvala Bogu, vspelo. Hrvatska gimnazija v Zadru spada med najznameniteje zmage hrvatske misli.

Dalmatinskim Hrvatom častitamo najsrčneje na tem sijajnem uspehu njihove vztrajne borbe. Slovincem pa priporočamo malo več zanimanja glede urejenja slovenskih srednjih šol. Dokler nimamo popolnoma slovenskih gimnazij, tako dolgo bode pri nas evetela odurna nemškutarija ter se šopirila ošabno med nami kakor do zdaj. V tej borbi naj ram bodo v izgled dalmatinski hrvatski domoljubi, ki niso mirovali tako dolgo, da je pala tudi zadnja trdnjava talijanaška v slovanskej Dalmaciji. Če je dobil talijanaški Zader čisto hrvatsko gimnazijo, potem ni nobenega razloga, da ne bi mogla dobiti tudi narodna Ljubljana čisto slovenske in sicer ne samo nižje nego tudi višje. Zatorej je treba trkati vsako

sprožil si je revolver prav v srce...“ čital je Hrabroslav polglasno v istem trenutku.

Vinko je posluhnil, a ozrl se je prav tedaj tudi Hrabroslav na nepoznanega čitatelja.

„Ah, moja črtica, gospod — Imam čast: Vinko Nikolajevič...“

„Hrabroslav Vseslavski — Me jako veseli, gospod —“

Priklonila sta se drug drugemu, podala si roke in od tega časa se nista več ločila. Da, nastanila sta se celo skupno v isti hiši in isti sobi. Hodila sta vsak večer skupno v kavarno, čitala in pušila. Postala sta kmalu intimna, na to prijatelja in v tej prijateljski razigranosti del je nekoč Hrabroslav Vinku „borniranec“, Vinko pa Hrabroslavu „effektiranec“.

No, to sta oba radovoljno prenesla, kot sta prenesla še marsikaj drugega.

„A ti si jako čuden človek, Vseslavski! Kaj misliš, da stopaš julijskega popoldne po drevoredu? Ali ne čutiš, kako prodira megla do kože, kako zbada in stresa...?“

„Ali ne čutiš, kako to boža, kako se te oprijemlje počasi boječe — kako se stiska k tebi, približuje se tvoji duši, a ona trepeče, kot — —“

„— šiba na vodi,“ prekinil ga je Vinko.

„Le črevlje sodi naj Kopitar! Borniranec, staro-

šolec! Slep si za vse, ničesar ne pojmiš kot samo materijo...“ poučil ga je Hrabroslav s hropečim glasom.

„Aj, aj! No, pri tebi umira telo, duša pa ti skače po solne, po morju, trepeče kot vonj cvetlic itd. itd... Saj se poznamo —“ dostavil je Vinko.

„Podlost, trivialnost!“ zavrnil ga je Vseslavski.

„Blaziranost, indiskretnost!“ očital je verni drug Nikolajevič in vrgel cigareto na tlak.

Hrabroslavu so pošle besede; a propos! on je postal, puhnil kolobar dima v zrak in del čisto resignirano: „Nas modernikov ne more nihče žaliti, tudi ti ne, Nikolajevič. Basta...!“

„A nas pa nihče ne preslepi. Tudi ti ne, Vseslavski. Basta!“

Vinko in Hrabroslav sta prišla do doma, odprla sta vrata in izginila.

Po cesti za njima sem šel jaz in nisem mogel ničesar več slišati.

* * *

Ali pa mislite, da ženijalni pisci sploh drugače občujejo? In ali ni uprav pametno, da sta Vseslavski in Nikolajevič svoj pogovor baš tedaj prekinila? Kajti huda burja je zasvistnila, in čulo bi se njih razmotrivanje še veliko natančnejše, mogoče tudi zanimivejše še...

Ženij.

(Slika iz ruščine; spisal V. Favorskij.)

(Konec.)

Bilo je okrog devete ure zvečer... ščip se mi je rogal na nebu. Dospel sem do stopnic v klet. V poltemi ugledam obrise plavajočega zaboja... Zdelo se mi je, da gledam svojo rakev... Se-li hočem vrniti? Toda kam? — Sedel sem na prag, uprl glavo v dlani... Cul sem udarce ur od trdnjave sem... spomnim se še, da sem sklenil prositi prvega človeka, ki pride mimo, da mi da ali preskrbi prenočišče...

To je bila moja zadnja misel. Ko sem se pozneje vzbudil, sem čutil, da me nekdo vleče od praga proč; bil sem z rokama okrog sebe...

„Živi“, začujem znan glas.

Odprem oči; „Finkovsky“, zavičem veselo.

„In Trnkovič“, doda veselo. „Vstani! Hočemo se odpeljati!“

Hotel sem vstati, a noge me niso držale. Niti čutil jih nisem. Nesla sta me v voz. „Hitro naprej“, velel je Finkovsky in med tem, ko je izvošček podil svojega konja, me je odel Trnkovič s svojim kožuhom.

Na jedenkrat luči — ljudje — godba — Kaj to? Morda kak klub? Banket? ... Porinili so

leto na merodajnem mestu v tej zadevi, a deželni šolski svet kranjski pa je v prvem redu dolžan, da poskrbi za dotične učne knjige, da se ne bodo mogli zgoraj izgovarjati, da še nismo zreli za tako nalogo. Zahtevamo in delajmo vstrajno tudi mi, in naši zahtevi se morajo izpolniti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. novembra.

S politiko italijanskih poslancev tržaški in sploh primorski Lahi, kakor smo že omenili, niso zadovoljni. Dan na dan objavlja glasilo nezadovoljnejev „Indipendente“ daljše članke, v katerih ostro prijema zastopnike italijanskega naroda v dunajskem parlamentu, ker ne marajo iti z nemškimi kričači čez drn in strn in slepo slede vladi in podpirajo njene težnje. Tako napadanje je po našem mnenju popolno neumestno. Italijanski zastopniki bi bili nasprotno zelo nevhvaležni, ko bi provzročali kake preglavice vladi, katera dovoli Italijanom v Primorju vse, karkoli si poželee. Ti možje ravnaajo toraj popolno pravilno, ker njih trud za Badenija in njegovo vladu je vselej bogato poplačan. To pripoznava tudi drugo italijansko glasilo, zloglasni „Piccolo“, ko piše, da Italijani niso šli na Dunaj radi tega, da bi podpirali Nemce v boju zoper Čehe ali obratno, marveč oni so na straži za italijansko-narodne interese. Da je ta taktika na pravem mestu, pokazalo se je pri premeščenju gotovih šolskih nadzornikov in pri raznih imenovanjih. — Več gotovo ne potrebujemo, ker iredentska klika sama dokazuje, zakaj postopajo Italijani v parlamentu tako in ne drugače.

Občinske volitve v Badenu pri Dunaju. Predvčeranjim so se vršile volitve za občinski zastop tega mesta. Volil je tretji razred. Dosedaj je bil ta razred popolno v rokah krščanskih socialistov. Pri zadnji volitvi so pa popolno prodrli le z jednim kandidatom, pet mest so si priborili židovski liberalci in glede štirih se pa viši ožja volitev. Zmaga židovskoliberalne klike pa ni tako sijajna, kakor bobnajo v svet njihova glasila, kajti njeni kandidati so dobili k večjemu 542, protisemitski pa 494 glasov. Toda niti polovico toliko glasov bi ne bili dobili liberalni kandidati, ko bi ne bili z njimi potegnili nemški nacionalci, ki so bili pri zadnji volitvi še nekoliko značajnejši. Ako pri ožji volitvi prodro vsi štirje liberalni možje, nad čemur vsled kompromisa mej liberalci in nacionalci skoro ni dvomiti, imajo večino v občinskem zastopu zopet sami sovražniki krščanskega imena, ker zmaga v drugem in prvem razredu jim je vsled zgoraj omenjenega kompromisa zagotovljena. Sploh se pa židovsko-liberalna klika ne more preveč bahati s svojo zmago, kajti posluževala se je pri prvi volitvi vsakovrstnih nečastnih sredstev, kakoršnih bi se morala vsaka količkaj poštena stranka sramovati.

Zunanji minister grof Goluhovski dospe danes zvečer v Monzo, kjer ga pričakujejo italijanski ministerski predsednik marki Rudini, zunanji minister Visconti-Venosta ter italijanski poslanik na dunajskem dvoru, grof Nigra. Jutri vsprej-

meta kralj in kraljica v prisotnosti ministrov zastopnika Avstrije v avdijenci. Akoravno bode toraj, kakor naglašajo nekateri, zlasti oficijozni listi, grof Goluhovski izpolnil samo svojo dolžnost napram kralju Umberto kot zavezniku Avstrije, je vendar vkljub mnogovrstnim dementijem več ko gotovo, da se bo rekla povodom gostovanja marsikaka politično važna beseda.

V bolgarskem sobranju, o katerem smo včeraj na kratko poročali, je odgovarjal ministerski predsednik Stojlov na razne napade in interpelacije, tičeče se notranjih in zunanjih zadev. Nasproti napadom opozicije, da bolgarska vlada ni dobila nikakega deleža v grško-turški vojski, je opominjal Stojlov na sklep evropske diplomacije, da zmagovalec nima pravice do nikakih koristij. Mirovna politika Bolgarije je bila torej popolnoma umestna in jedino pametna. Bolgarija si je s svojim postopanjem v grško-turškem vprašanju stekla mnogo zaslug za ohranjenje evropskega miru. Glede bolgarskih interesov v Rumuniji in Dobruši je izjavil kabinetni načelnik, da vladi zabranjujejo načela njene politike, vmešavati se v tuje zadeve, ter omenjal dobrih razmer mej Bolgarijo in Rumunijo. Jednako ugodne razmere vladajo po njegovi izjavi tudi napram Avstro-Ogerski, akoravno knez Ferdinand še ni imel prilike, počastiti s svojim obiskom cesarja Frana Josipa, kar pa se kmalu zgodi. Konečno pa je prešel Stojlov na razmerje mej Bolgarijo in Turčijo ter z laskavimi besedami omenil naklonjenosti sultanove napram bolgarskemu narodu, ki se je pokazala posebno v zadnjem času z raznimi, Bolgarom koristnimi naredbami. — Glede grško-turške vojske je izjavil torej Stojlov, da se Bolgari niso hoteli vmešavati v to zadevo. V resnici je pa to storila le vlada sama iz strahu pred sultanom, nasprotno pa bi bil narod rad posegel vmes ter se skušal osloboditi večnega jerobstva. Vlada se torej zelo moti, ako trdi v svet, da je bolgarski narod naklonjen sultanu. Vse preje nego to; toda kaj, ko se sam ne more ganiti, knez Ferdinand in njegova vlada pa še vedno tako rada hlapčujeta tiranu ob Bosporu.

Razgled po slovanskem svetu.

Hrvatsko vseučilišče in Slovenci.

Slovani v avstro-ogerskej državi niso tako srečni, da bi se mogli razvijati bodisi že v gmotnem bodisi v duševnem pogledu, kakor njihovi sohržavljeni, Nemci in Mažari. Če že dosežejo kak cilj, še tedaj se jim stavljaajo razne zapreke na potu razvitka. Najboljši dokaz za to je slučaj s hrvatskim vseučiliščem v Zagrebu. To vseučilišče ni namenjeno samo za Hrvate iz banovine, marveč tudi za Hrvate iz Istre in Dalmacije ter za sosedne Slovence. Ali ker je naša država vrejena dualistiško, noče avstrijsko ministerstvo priznavati svedočbe hrvatskega vseučilišča za svoje področje, namreč za Istro in Dalmacijo ter za slovenske dežele. Radi te krivice, ki jo morajo Slovani trpeti, je nedavno zopet interpeliral v državnem zboru poslanec Perić, kateremu so podpisali interpelacijo tudi slovenski poslanci, kar se more le odobravati, kajti zagrebsko vseučilišče bi

bilo važno tudi za Slovence, čim bi se priznale svedočbe njegove veljavne tudi Avstriji, saj pod današnjimi okolnostmi, v katerih se nahajamo Slovenci, ne moremo misliti na slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Pisatelj teh vrstic seveda ni odobral onih dokazov proti mogočnosti slovenskega vseučilišča, katere je pisal ob svojem času neki sedanji dvorni svetnik, niti ima tako malo zaupanja v duševno snago slovenskega naroda, da se ne bi našlo zadosti sposobnih mož, ki bi mogli zasesti profesorske stolice ter odlično zastopati svoja mesta, pač pa je žalibože prepričan, da bi za tako podjetje ne našel protivnikov samo med Nemci, nego tudi med samimi Slovenci, kakor se je pokazalo že pred leti, ko se je o tem vprašanju razpravljalo po slovenskih časopisih.

Za zdaj sta otvorjeni za Slovence, če se hočejo naobraziti v slovanskem duhu, vseučilišči v Pragi in v Zagrebu. Ker je le to poslednje zo Slovence najbližje, zanima nas zategadel zgoraj omenjeno vprašanje še posebno. „Obzor“ piše o tem tako-le:

„To vprašanje je staro, kolikor je staro naše vseučilišče, a od životne je važnosti za celo Hrvatsvo v vsakem pogledu. Ko se je odprlo naše vseučilišče, veselili so se bratje Hrvati in Slovenci iz Avstrije radi tega velikega dogodka, kakor mi sami, bodisi že radi same stvari, ki je pomenila jedno najslavnejih zmag na narodnem in prosvetnem polju, bodisi ker so videli v vseučilišču tudi svoj zavod, v kateri bodo mogli pošiljati tudi sami svojo mladež. Ali žalibože v kratkem so bili v tem drugem pogledu razočarani. Avstrijska vlada s početka ni hotela niti priznavati vrednost naukov na hrvatskem vseučilišču, dokler se ni podal dr. Vojnović kot rektor in zastopnik hrvatske vlade in hrvatskega vseučilišča na Dunaj, ter dosegel, da dijaki iz Avstrije morejo pohajati naše vseučilišče, razven četrtega leta na pravoslavnej fakulteti, in da pravniki morejo položiti prvi državni izpit. S tem se je seveda malo doseglo, ali s tem je bil utrt vsaj pot do dogovorov glede popolnega reproduciteta hrvatskega in avstrijskih vseučilišč.

Ali na žalost posle tega prvega koraka se ni v tej zadevi prišlo naprej niti za korak, razven tega, da je avstrijski minister notranjih stvari priznal vrednost farmaceutiških naukov in izpitov na hrvatskem vseučilišču. Ali vse to je vrlo malo, če se pomisli, da pravnik in filozof iz Avstrije, ki sta izvršila svoje nauke na hrvatskem vseučilišču in naredila izpite, ne moreta zato v Avstriji stopiti v javno službo.

Na ta način hrvatsko vseučilišče ne odgovarja jedne njegovih glavnih svrh, a Hrvatom in Slovincem v Avstriji se godi na ta način velika krivica. Razumljivo je tedaj, da so naši bratje v tem vprašanju že tolikokrat povzdignili najodločnejše svoj glas. V dalmatinskem saboru se je oglasil v tej zadevi najpreje poslanec Biankini, a za njim Perić; v državnem zboru sta spravila to vprašanje na dnevni red s točno obrazložbo poslanca Laginja in Biankini, a zdaj že v tretjič Perić. Znamo, da se je v raznih konkretnih slučajih prav živo za to zavzel tudi pokojni dr. Klaić.

Kar se tiče poslednje interpelacije, moramo povedati resnico, da bi bilo bolje, ko bi se ne bilo tako obširno razpravljalo o jednom konkretnem slučaju; da se ni omejila jedino na profesorske nauke, in da se je raztegnila tudi na brate Slovence. Vprašanje je jednako važno za pravnike kakor za filozofe. Kajti ako je vlada avstrijska pripravna, da glede jezikovnega vprašanja zadovolji jedenkrat pravične zahteve naših bratov, kolikor se to tiče uradov, potera je potrebno, da pokaže dobro voljo s tem, da prizna nauke in izpite, položene na hrvatskem vseučilišču.

Tukaj ni druge pomoči: ali mora avstrijska vlada za Hrvate in Slovence utemeljiti posebno vseučilišče, ali pa jim mora ne samo dovoliti, nego tudi olahkotiti obiskovanje. Zategadel se stvar ne tiče samo ministra bogočastja in naukov, nego tudi ostalih ministrov, posebno še ministra pravosodja, notranjih zadev in financ. Na vseučilišču v Inomostu je stolica z laškim učenim jezikom za peščico Lahov, a na vseučilišču v Gradcu se morejo polagati izpiti tudi v laškem jeziku. Samo nasproti Hrvatom in Slovincem nimajo nobenega ozira. Dalmatince ali Istrijanec mora delati izpite v nemškem ali laškem jeziku; filozof, da s takim izpitom najde mesto na gimnazijah, ki so večjim delom hrvatske, a pravnik, da

me za mizo. Finkovsky naroči bonillon, naroči rost-beaf . . . punč . . . O, dobrotna nebesa! Najlires jem? Da, da, res . . . jem . . . pijem . . .!

V mojo nesrečo so me preveč gostili. Napijali so mi v jedno mer, češ, da se ogrejem. Jaz sem pil in pil . . . V dvorani je postajalo vedno temnejše; poleg mene sedečih prijateljev nisem mogel več razločiti . . . Glasovi godbe, akordi iz znanih operet so mi bili na uho . . .; začel sem natihome peti med glasno godbo, a vedno glasnejše sem prideval, naposled pa pal s hreščečim basom med godbe glasove ter pel navdušeno . . . In zakaj bi ne pel, če se mi dobro godi? A čuj! Glasen zasmeh, vpitje, glasno žvižganje mi udari na uho . . . trenotek pozneje pa sem zagledal visoko nad seboj nebroj svetlih zvezd na jasnem nebu. Vpil sem ter zahteval voza; bil sem uslišan. Porinili so me v zelen, pokrit voz ter peljali v „uradno prenočišče“.

Drugo jutro so me izpustili; ko sem pa pregledoval žepe, našel sem v stranskem žepiču „zelenca“ (tri rublje v papirju). Moj dragi Finkovsky, moj ljubi Trnkovič! Hvala vama stotera!

Ta dan je bil gorkejši. Hodil sem brez namena po ulicah, kar ugledam, kaj meniš . . .? No? Velikanskega, lepega psa. Hodil je sem ter tje . . . opazil sem, da je zgubil svojega gospodarja. Ime-

nitna ideja mi pride na um. Približam se mu, laškam se mu, kar morem; pes je začel migati z repom in prijateljstvo je bilo sklenjeno. Šla sva vkupaj domu. Po poti se je ustavil pred mesarijo ter žalostno ogledoval razobeženo meso. Stopil sem v mesnico ter mu kupil kilo mesa. Postala sva prava prijatelja. Tudi spala sva vkupaj v mojem zaboju. — Drugo jutro sem kupil jutranjo izdajo nekega časopisa. In glej! Med naznanili bilo je tudi oznanjeno, da se je zgubil tak in tak pes . . . ves moj Oazar. Oddati ga je proti dobri nagradi na Nevskem prospektu . . . Z dragim psom sva se ločila, — pa za žalostno ločitev sem dobil petindvajset rubljev. Vidiš, ta služba dobro nese; no, vsaj toliko, da živim za sedaj. Pride pa čas, ko boče Ivan Nikolajič morda še bolj aristokratsko živel, kot ti, dragi brate, — vrhu tega pa bode slaven . . . Ha! koliko je ura? Osem! Zadnji čas! Dovolj še en kozarček! Tako! Z Bogom! . . .

Odišel je. Vpil sem za njim, naj me vendar večkrat obišče. Ne vem, če me je čul. Stopil sem k oknu. Luna je svetila na nebu, tam od daleč pa se je videla še dolga senca Ivana Nikolajiča, dokler ni zavil v stransko ulico naš nekdanji, morda tudi sedanji „ženij“.

najde mesto v uradih, v katerih mora občiti največ s hrvatskimi strankami. Ni li to vrhunec nelogike in krivice?

Hrvati in Slovenci so na ta način v izjemnem položaju ali ne v povojnem, ali v izjemnem položaju zares ex lege. Dalmatinski Hrvat dovrši na hrvatske gimnaziji svoje nauke, ali iz hrvatske gimnazije mora iti po sili na nemško vseučilišče, da se zopet povrne v službo v hrvatsko deželo.

Ali dokler se z one strani močno trudijo, da bi se to vprašanje rešilo, ne dela se s te strani že kakih deset do petnajst let čisto nič, a mi se jako bojimo, da trud hrvatskih poslancev iz Istre in Dalmacije ne bo vsepel, ako se s te strani hrvatska vlada in vseučiliščne oblasti solidarno ne zavzamejo za stvar. Da se dr. Vojnović ob svojem času kot rektor ni navzel službeno, gotovo je, da se ne bi bilo doseglo niti to, kar se je dalo, pa da hrvatski in slovenski dijaki iz Avstrije ne bi niti mogli pohajati hrvatskega vseučilišča. Poslanci morajo bodisi že v deželnih zborih, bodisi v državnem zboru podpreti svoje predloge in svoje zahteve z razlogi potrebe, dobre uprave in narodne pravice. To je nekaj, to je celo mnogo, ali ni vse. To so vse razlogi, katere mora avstrijska vlada uvažiti ali ne uvažiti pogledom na politično situacijo, ali pogledom na svoje boljše ali gorje politično razpoloženje. To je žalostno, ali je vendar tako. Ali je eden razlog, katerega poslanci ne morejo omeniti, ker nekak ne spada v njihovo kompetencijo, če tudi ga je ob svojem času poslanec Biankini omenil in obrazložil. Ta razlog bi mogli uspešno upotrebiti ter ga tudi celo morali navesti jedino za to poklicani faktorji s te strani Velebita.

Ne govorimo o tem, kako je hrv. vseučilišče, zaprto Hrvatom, ki niso iz banovine in Slavonije, ni ono, kar bi moralo biti. Ta razlog sicer za avstrijsko vlado ne bi veljal, ali ko avstrijska vlada ne prizna izpitov, položenih na hrvatskem vseučilišču, ko minister naukov ne pripušča v srednje šole onih učiteljev, ki se mu izkažejo s svedočbo usposobljenja od strani hrvatskega vseučilišča, ko ostali ministri, kakor oni pravosodja, notranjih stvari itd. ne dajo mesta v svojih uradih pravnikom, ki so tukaj napravili svoje državne izpite, potem je to razžaljenje za hrvatsko vseučilišče, potem se smatra za neki zavod niže vrste. Proti temu so dolžne posredovati vseučiliščne oblasti in hrvatska vlada ter izvajevati popolni reciprocitet izmed jedne ali druge strani.

Priznamo, da je stvar nekoliko težja za pravniške nauke, posebno sedaj, ko bo imela Avstrija čisto različen državljanski pravni red od hrvatskega. Zakoniki so jednaki, a v procedurah so bile do zdaj razlike neznatne. Od zdaj bo stvar drugača in z novim avstrijskim državljskim pravnim redom so težave še ponarastle. Ali hrvatska vlada mora zavrniti precej tak prigovor, ki bi mogel priti od avstrijske strani. Z novim državljskim pravnim redom je nastopila za hrvatske in slovenske diake iz Avstrije nova težava radi pohajanja hrvatskega vseučilišča v drugem in tretjem letu. Hrvatska vlada je dolžna, da v dogovoru z juridično fakulteto pomore v tem pogledu.

Mi ne stavljamo predloga, ali oni, ki so za to pozvani, naj to proučijo. Morda bi se mogla ustrojiti stolica s posebnim ozirom na vse razlike, ki postajajo izmed avstrijskih in hrvatskih postav bodisi že glede procedure, bodisi glede na administrativne ustanove. Moglo bi se reči, da hrvatska vlada ni zvana, da vzdržuje stolice posebej za avstrijske činovnike. Prigovor bi bil malenkosten, ali mi smo prepričani, da bi sam dalmatinski sabor hotel vsprejeti nase vse dotične stroške. Morda bi hrvatska vlada mogla stopiti v dogovor z dalmatinskim deželnim odborom, ki bi mogel lahko doseči, da se pri prizivnem sodišču, dotično namestništvu v Dalmaciji, imenujejo izpitna poverenstva za diake, ki dohajajo iz hrvatskega vseučilišča jedino iz ozira na razlike izmed hrvatskih in avstrijskih ustanov.

Mi danes ne rečemo nič konkretnega, nego nam je jedino svrha, da povemo, kako se mora vprašanje proučiti, in kako je dolžnost hrvatske vlade v tem pogledu dogovorno z vseučiliščem storiti potrebne korake.

V Avstriji, kakor tudi drugod znajo po navadi interpelacije in resolucije zakopati ter tako zatajiti in skriti svoje mnenje. V proračunskem odboru pa so v ostalem radi načina, kakor se razprave vodijo, ministri prisiljeni, da na konkretna vprašanja konkretno odgovarjajo. Zatorej se nadejamo, da bosta

poslanca Borčić in Luginja, ki sta člana proračunskega odbora, ko se bode razpravljalo o proračunu, vprašala ministra konkretno, da bomo jedenkrat na čistem o razlogih, radi katerih avstrijski ministri nočejo priznati vrednost izpitov, položenih na hrvatskem vseučilišču. Dotični odgovori bi mogli biti za hrvatsko vlado neko oporišče, pa bi se mogla po tem potruditi, da bode vprašanje do bodočega leta rešeno.

Pasivnost hrvatske vlade bi mogla dati povod sumnji, kakor da ravno ona hoče, da bodi hrvatsko vseučilišče zaprto Hrvatom in Slovencem hrvatskih in slovenskih dežel v Avstriji, kakor da ona hoče, da odstrani vsako priložnost, da bi hrvatsko vseučilišče bilo za vse naše brate ognjišče kulturne zajednice, a Zagreb središče narodnega in moralnega jedinstva; kakor da hoče iz političnih razlogov postavljati zapreke tudi duševnej zajednici jednokrvne brače, ter da na vsakem polju postavlja med nas ograde ter učvrščuje one ograde, ki so povzdignjene izmed raznih hrvatskih in slovenskih dežel od ljudske zlobe in časa.

Mi se popolnoma ujemamo z nazori „Obzora“ glede urejenja hrvatskega vseučilišča ter obsojamo ravnanje dotičnih oblastij, ki ovirajo obiskovanje tega zavoda bodisi že iz kakoršnih koli razlogov. Ali mislimo, da se moremo nadjati, da se bodo te zapreke v kratkem morale odstraniti vsaj za dalmatinske Hrvate, če že ne tudi za Slovence, kar seveda ne bi bilo pravično. Ali pri vsem tem, da smo Slovenci bili vedno vduševljeni za slovansko vzajemnost posebno s Hrvati, in smo še zdaj, moramo iskati in zahtevati tudi zase radi našega obstanka neko duševno središče, kakor so si ga osnovali Hrvati v Zagrebu. Tak narodni tabor se nam zdi narodno vseučilišče.

Prilično varni so za svojo narodnost oni manji narodi, ki imajo vsaj eden tak narod. Hrvati ga imajo, Slovenci pa ne; vsaj pod sedanjimi okolnostmi ne moremo smatrati hrvatskega vseučilišča za svoje, ker slovenskih vseučiliščnikov je v Zagrebu zares malo. Želja vseh Slovencev je, da se zedinimo v jedno politično skupino; ali koliko časa bomo morali še čakati, da nam se uresniči ta želja. Koliko bi nam koristilo narodno vseučilišče v Ljubljani v tem pogledu, more nam biti za dokaz ravno hrvatsko vseučilišče, kjer se goji v mladeži ideja celokupnosti hrvatske. Zategadel mislim, da bi med ostalimi točkami za naše zedinjenje morala biti tudi utemeljenja slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Nikar se tega preplašiti! Če zahtevajo Lahi za se laško vseučilišče v Trstu, zakaj ne bi mi slovenskega v Ljubljani, saj nas je vendar še jedenkrat toliko kolikor Lahov v naši državi. Če bode država hotela storiti kaj za Lahe v tem pogledu, potem je upravedano, da se za Slovence še prej kaj stori, ker nimajo niti na graškem vseučilišču onih pravic gledé jezika, kakor jih imajo Lahi, in sicer ne samo v Gradeu nego tudi v Inomostu.

Borba za naš obstanek tedaj zahteva, da se osnuje v Ljubljani slovensko vseučilišče. Ta ideja naj se goji med Slovenci, da čim prej dozori. Poznate so nam sicer dobro vse težave, nasprotja, protislovne, ki se vzdigujejo proti tej ideji; ali povedati moramo, da pred splošno narodno voljo se umikajo vidljivi in nevidljivi sovražniki. Naj bode ves slovenski narod prepričan o važnosti, ki ga ima narodno vseučilišče, in boril se bode zanj tako dolgo, dokler ga bode dobil. O tem vprašanju nisem nakanil obširneje pisati, ker se je o njem že jedenkrat razpravljalo po naših časopisih, nego sem hotel opozoriti Slovence, da mislimo o tem, kako da si osnujemo sčasoma narodni tabor s slovenskim vseučiliščem v Ljubljani, kakoršnega imajo že Hrvati v Zagrebu. To zahteva skrb za naš narodni obstanek.

Tedenski koledar.

Nedelja, 7. novembra: 22. pobink. zahvaljena; evang.: Dajte cesarju, kar je cesarjevega. Mat. 22. Prosodim šk. Ponedeljek, 8. nov.: 4 venčani mučenci. Torek, 9. nov.: Božidar m. Sreda, 10. nov.: Andrej Avel. sp. Četrtek, 11. nov.: Martin šk. Petek, 12. nov.: Martin p. m. Sobota, 13. nov.: Stanislav K. sp. — Lunin spremi: Šip 9. nov. ob 10. uri 48 min. depol. — Solnce izide 10. nov. ob 7. uri 1 m., zaide ob 4. uri 29 m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. novembra.

(Iz deželnega šolskega sveta.) Deželni šolski svet je imenoval definitivnima nadučiteljema gospoda Fr. Kovač v Zatičini in Franč. Wresitz v Ribnem, definitivnima učiteljicama na imenovanih dveh šolah pa gospodični Angelo Divjak iz Skreljevca in oziroma Frančiško Pogačnik iz Cirkelj. Dalje so bili učitelji oziroma učiteljicami imenovani g. Teodor Čampa iz Zagorja za Polje, gospd. Mar. Sebestharg iz Dobrove za Vič, gosp. Franč. Čuk iz Ostrožnega brda za Senožec. — Skleno se, napraviti dvorazrednico v Klepovniku pri Mokronogu in razširiti ljudsko šolo v Cerkljah na trirazredno deško in dvorazredno dekliško ter ob jednom napraviti poseben oddelek za otroke iz Stiške Vasi iz Štefanje Gore. — Dalje se je sklenilo, da se na srednjih šolah pouk od 11. ure naprej opusti, ako je ob 10. uri v senci že 20° R. toplote.

(Dopolnilna deželnozborna volitev za vipavsko-idrijski okraj.) Kakor kaže izid dopolnilnih volitev, bode najbrže pri dopolnilni deželnozborni volitvi za vipavsko-idrijski okraj dne 16. novembra po poročilih „Slov. Naroda“, mi imamo žal le pomanjkljiva poročila — zmagala „Narodova“ stranka. — Ta mandat je naša stranka veliko let pridobivala le z največjim naporom s par glasovi večine in tako bi se bilo tudi sedaj zgodilo vkljub dr. Tavčarjevimi shodom, ako bi se bili naši somišljeniki pravočasno odločili za kandidata. Ker glede tega volilci niso bili na jasnem, je bila vsa stvar zavožena. Državni poslanec dr. K r e k, katerega so naši somišljeniki naprosili, naj prevzame kandidaturo, in o katerem zadnje „Novice“ pišejo, da ga kandiduje katoliško-narodna stranka, je precej od začetka izjavil, da mu nikakor ni mogoče prevzeti kandidature. — Vsled tega so mnogi naši somišljeniki izgubili pravo veselje za agitacijo in tako si je razlagati, da je naša stranka propadla pri prvotnih volitvah v nekaterih občinah, kjer smo mislili, da zmagamo. Liberalci kandidujejo v Vipavi g. Božiča, na Idrijskem se pa kot kandidata imenujeta gg. Gruntar in Gruden, kateri da bo pravi kandidat, tega vodstvo „Narodove“ stranke dosedaj še ni objavilo.

(Sodba „Slov. Gospodarja“ o dr. Tavčarjevem govoru v Vipavi.) „Slov. Gospodar“ piše: „V Vipavi je v nedeljo kaj oblastno govoril dr. Tavčar ter kot plesniv liberallec odrekal duhovnikom politične pravice. Kje bi bili koroški in štajerski Slovenci, ako bi duhovniki roke križem držali?“

(Denuncijantje.) Davno je že, odkar se je vršil shod volilev v Britofu pri Kranju, a učitelji Jelenc, Luznar in Bergant ga še ne morejo pozabiti. Kakšni svobodnjaki so to, kaže tudi okolnost, da so govornike shoda denuncirali oblastvu baje zaradi veleizdajskih (!) govorov, hujskanja proti vojaštvu (!) itd. Preiskava je seveda pokazala, da so se govorniki posluževali samo po ustavi jim zagotovljene svobode govora, in zopet jedenkrat potrdila sodbo, kako grd je denuncijant. — Lepo se pa poda tem vitevom svobodomiselnosti, ko rožljajo z verigami nasproti duhovnom, a v isti sapi vse to očitajo duhovnom. Kar „Učit. Tovariš“ piše o tem, da bi bil kedo izmed navzočih na shodu grozil učiteljem, češ v Kokro ž njimi, škoda da ni noč itd., je vse zlagano, razun če so učitelji koga najeli in za take sleparije plačali. Preklaverno ulogo so učitelji kot govorniki igrali na shodu, da bi se bilo ljudstvo toliko menilo zanje.

(Preselitev oo. jezuitov v novo poslopje.) Častiti oo. jezuiti se preselijo prihodnji ponedeljek, t. j. 8. t. m., od sv. Florijana v svoj novi samostan sv. Jožefa na Elizabetini cesti. Drugi dan, 9. novembra, bodo tem povodom prevzvišeni gospod knezoškof ob 8. uri zjutraj blagoslovili v samostanskem poslopju se nahajajočo kapelo, na to pa v nji darovali prvo sv. mašo in postavili Najsvetejšo. Kapela bode javna, toraj vsakemu pristopna in bodo oo. jezuiti od tega dne nadalje v njej opravljali svoje bogoslužje ter spovedovali. Sv. maše bodo v zimskem času ob 6., 1/2. in ob 7. uri zjutraj. Opoludne in okoli sedme ure zvečer bode kapela zaprta.

(Iz Šturij.) 4. novembra. Prodrla je katoliško-narodna stranka z dvema volilnima možema. To je najboljši odgovor na oduren nastop dr. Tavčarja v Vipavi in na postopanje župana proti pevskemu društvu. Ne pustimo, da bi se šopirila na naših slovenskih tleh liberalna italijanska in nemška gospoda po svojih veseljah. Slava vrlim Šturcem!

(Imenovanje.) Knezoškofijskim konzistorijalnim svetnikom je imenovan pred. g. kanonik Erker, duhovnikoma svetnikom pa čast. gosp. prof. Anton Kržiž in č. gosp. Janez Ažman, župnik v Gorjah. Čestitamo!

(Kontrolni shod v nedeljo), zaradi katerega je dr. Krek v drž. zboru interpeliral, je bil tudi v Kamniku. In faktično nam je znano, da radi njega nekateri niso mogli biti pri božji službi. Tako državni organi sami slabé verski čut v ljudstvu, na drugi strani pa hočejo, naj razbrzdano množico kroti vera s svojim vplivom. Zdi se nam tako, kakor da bi kdo živali izpustil iz ograje, komu drugemu pa dejal: ti jih pa lovi! Stulti aliquando sapite!

(Iz Trebnjega) 24. oktobra. Dan 24. oktobra je bil za trebanjsko faro jako pomenljiv in vesel dan. Vršila se je instalacija našega novoimenovanega dekana g. Ivana Nagodeta. K tej slavnosti prišlo je 22 duhovnov, mej njimi stolni prošt gosp. dr. Klofutar in trije sošolci dekanovi. Cerkvena slavnost vršila se je prav sijajno, pri kateri je gospod stolni prošt imel lep govor. Cerkveno petje oskrbovali so domači pevci in pevke pod vodstvom g. organista prav dobro, ki je po izvrstno okrašenih cerkvi prav mило donelo. Na predvečer pa so pripravili trebanjski farani in zlasti Trebanjci s svojo požarno brambo novemu dekanu posebno ovacijo s tem, da so mu priredili serenado z godbo novomeške garde, petjem domačih pevcev in razsvetljavo vasi Trebnje in Stari Trg. Med pokanjem topičev in navdušenimi živijo-klici vršil se je mirozov, pri katerem je požarna bramba napravila bakljado in spremljevalci so imeli priliko opazovati tudi več kresov, ki so jih zažgali farani v znak veselja. Tako ima trebanjska fara po večletnem prestanku zopet dekana, vrlega dušnega pastirja, kateri je za časa svojega administrovanja storil veliko v lepšanje cerkva in službe božje ter upamo, da bode njegova gorečnost v božjo čast še tem večja, ker vidi, da ga farani spoštujejo in čislajo in da so veseli njegovega imenovanja. Konečno naj omenim, da je občinski odbor ob prihodu pozdravil milostljivega gospoda prošta ter se zahvalil za veliko čast, katero je s tem skazal celi fari.

(Zaradi kmetijske gospodinjske šole) katero misli ustanoviti kmetijska družba prihodnje leto v Ljubljani, je bila 26. okt. konferenca v kmetijskem ministerstvu, katere sta se vdeležila od strani kmetijske družbe podpredsednik državni poslanec Fr. Povše in ravnatelj G. Pirc.

(Učiteljski večer.) „Jour-fixe“ slovenskega učiteljskega društva, ki bo danes zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“, obeta mnogo zabave. Poleg tamburašev in slavnega kvarteta „Ilirija“ bosta sodelovala tudi gospod R. Vrabel in gospdč. Billinova; gospod Vrabel bo pel Löwejevo balado „Pevce“ in gsdč. Billinova ga bo pa spremljala na glasovirju. Gosti dobro došli! Odbor.

(Italijani vedno bolj po ceni.) Naši čitatelji se še gotovo spominjajo, kak vrisč so zagnali isterski Lah, ko so zvedeli za vladni odlok, s katerim se premesti isterski deželni zbor iz Poreča v Pulj. Kričali so vsi iredentovski listi, da noben italijanski poslanec ne bo šel v Pulj, da rajš vsi odlože svoje mandate. Res je conte Polesini odložil svoj mandat, drugi pa svojo korajžo, kajti nedavno so se italijanski poslanci zbrali pri predsedniku zbora Campitelliju ter sklenili, da pridejo tudi v Pulj k zasedanju deželnega zbora.

(Martinov večer) priredi pevsko društvo „Slavec“, v nedeljo dne 14. t. m. v svojih društvenih prostorih v „Narodnem domu“. Začetek bode ob 1/8 uri zvečer. — Reditelji bodo skrbeli tudi za šaljiv vspored. Pristop k temu večeru imajo samo društveniki (podporni in pevci) ter njih rodbine in po članih vpeljani gostje. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

(Poslanec baron Hackelberg) od Sv. Pavla pri Bolški se je oni teden v državnem zboru postavil na glavo. V zbornici je bilo ravno važno glasovanje, kar nastane na hodniku zbornice grozen krohot. Poslanci derejo iz zbornice. Kaj se je neki pripetilo? Stari baron Hackelberg je nemškoliberalne poslance kratkočasil s tem, da se je na glavo postavil sredi med njimi.

(Ameriški general o evropskem militarizmu.) General Nelson Miles je popotoval po Evropi, videl vse armade razven španske in pravi v „Associated Press“: Več kot 3 milijone mož je v Evropi oboroženih. Od teh sem videl do 500.000 ljudi v zavedih za vojaške potrebe. Nikdar ni bila v zgodovini

dobro doba, ki bi žrtvovala toliko energije in denarja za vojaške namene. Sreča je za ljudi v Zveznih državah, da jih obdajata dva oceana.

(Dobro znani voditelj čeških krščanskih socijalistov) dr. Rud. Horský je dobil župnijo Sarecko pri Pragi, kjer bo mogel na socialnem polju še uspešneje delovati, nego dosedaj.

(Soc. demokracija in prostozidarji.) „Arbeiter-Zeitung“ je prinesla sledečo zanimivo novico: „Društvo svobodnih mislecev. Danes ob 1/8. uri zvečer v Pribitzrovi gostilni III. Rudolfsgasse št. 11. predavanje sodruga Köveri ja o prostozidarjih. Svobodni misleci in prostozidarji, pridite v polnem številu!“ Pred ne dolgim časom je pisal isti časopis o skrivnem prostozidarstvu zaničljivo, zakaj pa sedaj vabi njegove člane k soc. predavanjem? Obe društvi se poznate bolje kot kaže.

(Konzul Zveznih držav o misijonih.) John Barzet piše kot protestant v „North American Review“ o misijonih na filipinskih otokih tako-le: Vpliv duhovščine se pozna na prvi hip. Cerkev in država je ondi jedno, dasi po imenu ločena. Cerkev stori vse, da ohrani javni red, njeno važnost sploh priznava. Duhovščina šteje v svoji sredi mnoge odlične učenjake. Katoliška cerkev je podala dokaz, da more biti misijonsko delovanje pri Asijcih izborno. Tako piše protestant.

(Igralka, njen konj in mož.) Pri zadnji londonski konjski dirki je zmagal avstralski konj „Mer-man“ lastnina gospe Langtryove, nekdanje igralka in pastorjeva hčera v Jersey. Pred nekoliko dnevi so pa pripeljali v norišnico njenega ločenega moža, ki se je po več let potikal po londonskih ulicah lačen in raztrgan, med tem ko se je njegova žena lepo zabavala.

(Sejmi po Slovenskem od 8.—13. novembra.) Na Kranjskem: 8. v Višnji Gori, Sent Jerneju; 11. v Moravčah, Dobručah, St. Gothardu, Bučki, pri Fari, na Igu, v Laščah, Srednji Vasi, Razdrtem in v Kranju; 12. v Bušeti Vasi. — Na Sloven. Stajerskem: 10. v Slov. Gradcu; 11. na Laškem, v Marenbergu, pri sv. Mohorju, v Ormožu in Lipnici. — Na Koroškem: 8. v Pliberku in Malborgeti; 10. v Starem Dvoru, Oberdravbergu in v Paterjonu; 11. v Zgor. Beli in Smartnu pri Beljaku. — Na Primorskem: 8. v Kanalu; 9. v Kokvi in Cubaru; 10. v Ovdatu, Komenu; 11. v Čubedu in Dolini; 13. v Jelšanah.

Društva.

(Slovenska krščansko-socijalna delavska zveza v Ljubljani) ima svoj ustanovni shod v nedeljo dne 14. t. m. Slavnostni govor je prevzel č. g. drž. poslanec dr. Krek. Z ozirom na veliko važnost skupne „zveze“ krščansko-socijalnih delavcev v Ljubljani, nadeja se pripravljani odbor, da do 14. t. m. pristopi prepotrebneemu društvu lepo število ustanovnikov in podpornih udov. Ustanovni ud plača jedenkrat za vselej 10 glodinarjev ne glede na spol in stan, podporni člani pa plačujejo 2 gl. na leto ne glede na spol in stan. Ustanovniki in podporni udje naj blagovolijo javiti svoj pristop „Glasnikovemu uredništvu“ ali pa v Stefanovi prodajalnici (pred škofijo). — Redni udje se bodo vsprejemali na ustanovnem shodu.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so od 15. oktobra do 5. novembra poslali: Podružnica v Slov. Gradcu 12 gl. 68 kr. — Č. g. J. Menhart, kapelan ormoški, 3 gl. 5 kr., nabrane na trgatvi gospoda dr. Omulea na Litmerku. — Gospod dr. A. Mihalič v Ljutomeru iz nabiralnika v kavarni pri gospodu Seršenu 7 gl. 60 kr. — Č. g. Josip Černko, župnik v Vuhredu, 25 gl., namreč 16 gl. 58 kr. udnine, 5 gl. 42 kr. iz nabiralnika v Marenbergu in od vesele družbe pri Sv. Ožbaltu 3 gl. — Slavna posojilnica v Žužemberku 10 gl. — Po g. Amaliji Dufovski ženska podružnica v Gorici 100 gl. — Gospod Eg. Jeglič na Selu pri Lescah iz nabiralnika 2 gl. 48 kr. — Podružnica pri Sv. Ivanu pri Trstu po gospodu Antonu Trobcu 100 gl. — G. Francika Smid na Gašpetu pri Kranju iz nabiralnika 5 gl. — Moška podružnica v Celju 1 gl. 30 kr., katere so zložili „durakisti in marjašci“ pri Lemežu v Celju. — Slovenski častnik nabral v vesele družbi 2 gl. 23 kr. — Prisrčna zahvala vsem dobrotnikom! — Za Vrhovnikovo knjižico „O stoletnici Vodnikovih „Lublanskih Noviz““ je družba prejela lepo svoto 336 gl. 48 kr. Bog živi tudi te podpiratelje naše mladine, katerih imena se o priiliki razglasé, in blagosrčnega gospoda pisatelja knjižice!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Ljudska posojilnica v Ljubljani,) Gradišče št. 1, obrestuje hranilne vloge s 4 1/2 odstotka brez odbitka. Stanje dne 31. oktobra 1897 (17mesečni obstanek). Posojila 558 720 gl. 80 kr. Naloženo pri hranilnicah, bankah, poštah hranilnici in gotovine 82.000 gl. 68 kr. Udov 414 z vplačanimi deleži 2728 gl. Hranilnih vlog 592 582 gl. 60 kr. Bančni reeskompt 32.852 gl. 69 kr. Računom posojilnicam posodila 239.789 gl. 32 kr. Prometa v desetih mesecih od 1. januarja do 31. oktobra 1897 2.814.290 gl. 32 kr.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju) prejelo je poslednje mesece še sledeča darila: Iz Novega Mesta poslali so tamošnji gg. akademiki po gosp. stud. phil. Evg. Jarcu 127 kron 44 vinarjev kot polovico čistega dohodka veselice, katero so priredili v korist revnim visokošolcem. Slava jim! Dalje so darovali: Slav. posojilnica v Slov. Bistrici 15 gl.; slav. hranilno in posojilno društvo v Celovcu 10 gl.; slav. „Gewerb. Aushilfs-casse-Verein v Ljubljani“ 10 gl.; slav. posojilnica v Marenbergu 10 gl.; slav. posojilnica v Ptui 20 gl.; slav. posojilnici v Gornji Radgoni in Zalcu po 5 gl. Iz Cirknega je poslal pravnik gosp. Jak. Zajec, 15 gl. 80 kr., katere so darovali: Veleč. g. Janez Remec, vikarij 1, g. R. Fasan, c. kr. geometer 2 gl.; gg. Tom. Strukelj, trgovec in P. Jurman, gostilničar po 50 kr.; na veselici, katero je priredil g. dr. Regen pri Jurmanu, se je nabralo 11 gl. 80 kr. Iz Idrije je poslal pravnik g. Fr. Novak 29 gl., katere so darovali: Veleč. g. dekan Arko, gg. Milčinski, c. kr. pristav, I. Gruđen, veleposestnik in I. Golb, trgovec po 5; gospa Karolina Lapajne, posest. gg. I. Vederjak, c. kr. sodnik, Vinko Kolšek, c. kr. notar, S. Šepetavec, trgovec po 2; Val. Lapajne, trgovec 1 gl. — Na Koroškem je g. Filip Gašparin, modroslovec nabral in društvu poslal 17 gl., katere so darovali: Veleč. gg. Andrej Aplen, župnik pri sv. Jakobu, Jakob Knaflič, župnik v Ločah po 2; veleč. g. Jurj Jerman, župnik v Stabnu 1 gl. 50 kr.; veleč. gg.: Jož. Strojnik, župnik na Zili, Valentin Weiss, mestni kaplan v Beljaku, Jos. Zeichen, sem. duhovnik v St. Jakobu, Fr. Virnik, župnik v Lipi nad Vrbo, Anton Gabron, župnik v Škofidolu, Matej Germ, župnik v Rablu, gg.: Jakob Wang, c. kr. prof. v Beljaku, Lapus Janez in gospa Lapus Marija v Beljaku in N. N. po 1 gl.; veleč. gosp. Fr. Sattler, kaplan v Rožeku, gg. Blaže Kanc, poštni uradnik in Lojze Knafelc, železniški uradnik v Beljaku po 50 kr. — Iz Moravč poslali je gosp. Makso Pirnat, modroslovec 17 gl. 30 kr. — V Postojni nabral je gosp. Peter Kraigher, trgovec 23 gl. 50 kr., katere so darovali: gospod dr. Dragotin Treo, odvetnik 3 gold., gg.: dr. Dolšchein, zdravnik; dr. Papež, c. kr. sodni pristav Stefan Primožič, šolski vodja, po 2 gl.; gg. Matija Prenek, posestnik v Gradcu, Fr. Arko, posestnik, Avg. Petrič, pisar, Anton Ditrich, trgovec, Dr. Ponebšek, nadzornik, Jan Buzička, nadgeometer, Peter Kraigher, trgovec, Peter Gašpari, c. kr. živ. zdravnik, (ime nečitljivo) trgovec, Ljud. Ditrich, trgovec, Richard Seber, tiskar, po 1 gl.; po 50 novč. so darovali gg.: I. Debevec, župan v Slivini, Morel, kmet v Hrašah, Jos. Inocente, slikar, Matevž Medica, posestnik v St. Petru, Alojz Domicelj, trgovec v Zagorju, F. Kuttin, trgovec v Postojni, Oton Grebenc, c. k. davkar v Postojni. Dalje so društvu darovali gg.: Dr. Nikolaj Tonkli, odvetnik v Gorici, 5 gl.; g. Jos. Goričič, odvetnik v Gornji Radgoni, 5 gl.; dr. Pet. Laharner, c. kr. predstojnik v not. min. 5 gl.; g. Karol Pleško, c. k. dež. sodni svetnik v Ljubljani, 2 gl.; Anton Pesek, učiteljski suplent v Ljubljani, 1 gl.; vč. gg. Anton Zlogar, župnik in Jože Vrankar, kaplan, oba v Kranjski gori, darovala sta vsak po 1 gl. — Za toliko blagih darov bodi najiskrenejša zahvala v imenu revnih slovenskih visokošolcev na Dunaju; posebno je še hvaliti trud in požrtvovalnost gospodov novomeških akademikov, Petra Kraigherja, trgovca v Postojni, dr. Regena v Cirknem, pravnika Jakoba Zajca, pravnika Fr. Novaka, modroslovcev Filipa Gašparina in Makso Pirnata. Slava jim! — V šolskem letu 1896/7 bilo je prosilec — 55! V 10 odbovih sejah je odbor razdelil 1859 znamenek za obed (po 25 novč.), v gotovini pa 622 gl.; vsega skupaj je društvo potrošilo 1086 goldin. 75 n. Te številke govoré! Odbor prosi uljudno daljnih podpor, katere hvaležno sprejema vč. gosp. Franč. Jančar, monsignor papeški, častni kanonik in župnik nemškega viteškega reda, Dunaj, I. Singerstrasse 7. Za odbor: Jakob Pukl, predsednik, Ivan Luzar, tajnik.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Gospod Anton Kukelj, župnik v St. Jurji pri Kranju, 5 gl. — Neimenovan iz Vipave 3 gl. — Serafin iz Besnice 3 gl. — Gospa profesor Karlinova 3 gl. namestu venca na grob gospe Marije Rudolfove. — Č. g. kanonik in profesor dr. M. Leben 12 gl. — Jesenski Nebulosus iz Dražgoš 1 gl. 50 kr. — Bog plati!

Telegrami.

Vrhoplje pri Vipavi, 6. novembra. Oba volilna moža hosta volila kat. nar. kandidata.

Dunaj, 6. novembra. Slovansko-krščanska narodna zveza je sklenila na predlog posl. dr. Šusteršiča jednoglasno, pričeti odločno akcijo radi osuševanja ljubljanskega barja.

Dunaj, 6. novembra. Budgetni odsek ima danes sejo. Na dnevnem redu je nagodbeni provizorij. Poslanci leveice so stavili nebroj formalnih predlogov, o katerih je bilo že cela vrsta glasovanj. Ob poludveh se obstrukcija še nadaljuje.

Dunaj, 6. novembra. Proračunski odsek bo hitro rešil nagodbeni provizorij. Drugo branje te predloge bo v zbornici najbrže 12. novembra. Vlada in večina upata, da bota pravočasno rešila to predlogo. Opozicija se pripravlja, da onemogoči vsprejem nagodbe do določenega obroka. — Gledé predsedstva se je posvetovala parlamentarna komisija desnice ter sklenila, še jedenkrat poprositi dr. Kathreina, da vsprejme predsedstvo. Ista komisija se je tudi razgovarjala, kako preurediti hišni pravilnik, da se ne bodo mogli več ponavljati taki škandali, kakoršnih so bili priča državni poslanci zadnje dni. Razgovor o tem bo komisija še nadaljevala.

Dunaj, 6. novembra. Zunanji minister grof Goluhovski se je podal sinoči ob 9. uri v spremstvu sekcijskega svetnika Mereya v Monzo.

Berolin, 6. novembra. Cesar Viljem je podelil poslaniku na Dunaju, grofu Eulenburgu kronskega red prvega razreda.

Carigrad, 6. novembra. Včeraj se je vršila najstarejša seja mirovne komisije.

Havana, 6. novembra. Parnik z generalom Weylerjem dospe v Španijo 20. t. m.

V sedanjem času za jemanje najbolj pripravno pristno, čisto in sveže 53 2

dorševo med. ribje olje

je ugodnega okusa in lahko prebavljivo. — Cena steklenici 50 kr., dvojna steklenica 1 gld. Priporoča lekarna L. Leustek v Ljubljani,

Resljeva cesta šte. 1, poleg mesarskega mosta.

Telefona šte. 68 je slav. občinstvu v poljubno porabo.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
5	9. zvečer	746.8	18	sl. jvzh.	oblačno	
6	7. zjutraj	745.6	0.3	sr. jvzh.	oblačno	0.0
	2. popol.	744.8	1.4	sl. jvzh.	"	

Srednja včerajšnja temperatura 2.2°, za 3.9° pod normalom.

Poslano.

(1—1)

Zavarovalna družba za življenje „The Gresham“ v Londonu. Razglasilo se je 48. poročilo o poslovnem letu, ki se je končalo 31. dec. 1896, in se je predložilo običnemu zboru delničarjev, ki je bil dne 27. aprila 1897. leta. Iz njega povzamemo sledeče glavne točke. V letu 1896 je izdala družba 8654 polic za glavnico 80.577.950 kron. Dohodki premij minulega poslovnega leta znašali so odšteti znesek za pozavarovanja 22.823.521.56 kron, in je mej tem 3.444.222.19 kron premije za prvo zavarovalno leto. Bilanca obrestnega računa za minulo poslovno leto je znašala 4.560.665.21 kron in če prištejemo še dohodke premij, znašali so dohodki zavarovalne družbe 27.384.186.77 kron. Minulo poslovno leto se je izplačalo na življensko-zavarovalne police 10.164.913.02 kron. Izplačila za opremna in mešana zavarovanja, katerim je bil potekel obrok, so znašala 2.522.808.96 kron. Za odkup polic se je izdalo minulo poslovno leto 1.849.912.19 kron. Zavarovalni in rentni zaklad sta se mej poslovnim letom povišala za 10.249.031.56 kron. Skupni znesek aktiv je znašal koncem poslovnega leta dne 31. decembra 1896 157.805.340.21 kron, naloženih glavnih: 490.778.85 kron v fondih angleške in irske banke, 389.524.90 kron v zajamčevinah kolonijalne vlade, 29.169.911.15 kron v zajamčevinah tujih vlad, 7.810.090.21 kron v železniških delnicah, prijoritetah in jamčevinah, 60.417.658.13 kron v železniških in drugih zadolžnicah, 17.411.131.36 kron v hišah, mej drugim v družbenih hišah na Dunaju in v Budimpešti, 8.378.138.12 v hipotekah, in v raznih jamčevinah 33.738.107.48 kron.

Poslano.

P. n. davkoplačevalcem II. razreda.

Podpisanim zdi se potrebno obvestiti p. n. davkoplačevalce, izvršene v II. razred, da doslej niso še bili pozvani k seji davčne komisije, torej do danes niso imeli prilike izraziti svojega mnenja.

V Ljubljani, dne 6. nov. 1897.

Ivan Baumgartner,
Karol Binder, Josip Krisper,
Josip Lenče. 753 1—1

4 zlate, 18 srebrnih kolanj, 30 častnih in priznanih diplom.

Kwizdov
restitucijski fluid,

c. in kr. priv.

umivalna voda za konje

cena stekl. 1 gld. 40 kr. a. v.

Vše tekem 35 let uporabljavana v dvornih hlevih, v večjih konjarnah vojaških in civilnih, krepki pred in ojačuje po velikih štrpcah, pri izpahenju, otrdelosti mišic, kit itd., usposablja konja k trajnemu naporu pri tekanju. I. 111 12—9

Pristen dobi se le, ako je pritisnjena varstvena znamka, v vseh lekarnah in droguerijah v Avstro-Ogerski.

Glavna zaloga:

Fran Iv. Kwizda

c. in kr. avstro-ogerski in kralj. rumunski dvorni založnik

okrožni lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

Št. 11647.

751 3—1

Stenografa

nemške komorne stenografske popolnoma večšega, sprejme deželni odbor kranjski za bodoča deželno-zborna zasedanja. Prednost ima, kdor je zmožen slovenskega jezika. Plača po dogovoru.

R. faktanti pošljejo naj svoje prošnje do dne 20. novembra t. l. podpisane dežel. odboru.

Od deželnega odbora kranjskega
v Ljubljani, dne 3. nov. 1897.

723 10—1

Veliki polom.

V Novem Yorku in Londonu čutijo tudi evropske dežele. To je nagnilo neko veliko trgovino s srebrnino, da odda vso svojo zalogo proti mali odškodnini lastnih stroškov. Pooblaščen sem, da izvršim to razprodajo. Slehnemu pošljem za gld. 6.60, naslednje predmete:

- 6 finih namiznih nožev z angleško ostrino,
- 6 vilic iz amerik. patent-srebra,
- 6 jedilnih žlic iz amerik. patent-srebra,
- 12 žlic za kavo iz amerik. patent-srebra,
- 1 žlico za zajemanje juhe iz amerikan-skega patent-srebra,
- 1 zajemnik za juho iz amer. patent-srebra,
- 1 zajemnik za mleko iz amerik. patent-srebra,
- 2 posodici za jajca iz amerik. patent-srebra,
- 6 angl. Viktorija-skledic,
- 2 lepa namizna svečnika,
- 1 cedilo za čaj,
- 1 fine kleščice za sladkor.

44 kosov za le gld. 6.60, kar je prej stalo 40 gld. Amerikansko patent-srebro je bela kovina, ki 25 let ohrani barvo srebra, za kar jamčim. Najboljši dokaz, da ta inerat

ni sleparija,

je to, ker izjavljam, da slehnemu vrnem denar, komur blago ne ugaja. Ta lepa zbirka je posebno primerna za

krasno božično in novoletno darilo

in sploh za vsako boljše gospodinjstvo. Dobiti je le v

A. Hirschberg-a

glavni zalogi blaga iz amerik. patent-srebra. Na Dunaji, II., Rembrandtstrasse 19/9. Telefon št. 7114.

V provincijo pošiljam proti povzetji ali gotovemu denarju.

Štupa za snaženje 10 kr.

Pristno le s tu pristavljeno varstveno znamko.

Nekoliko priznanj:

V Trstu: Ker sem z blagom zelo zadovoljen, prosim še za vseh 44 kosov namizne oprave, katero pošljite mojemu svaku Dussich-u v Zader. Karlo de Lanza.

Kalasa: S prvo pošiljateljico sem prav zadovoljen, prosim še eno opravo. Ivan Majarosy, korar.

Ljubljana: S poslanim prav zadovoljen.

Oton Bartusch, c. kr. stotnik v 27. inf. polku.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, isto-tako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradeo, dne 2. februarija 1897.

Provincijal

brat Emanuel Leitner.
nadzdravnik.

232 100—63

Izvirek: Giesshühl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi varih.
Prospekti zastoj in franko.

MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

kot zdravilni vrecel že stoletja znana v vseh boleznih sapnih in prebavnih organov, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej noseč- (I.) nostjo. 4 45

Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Henrik Mattoni v Giesshühl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specijalnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Jubilejske ustanove.

Podpisana zbornica razpisuje za leto 1897

osem cesar Frančišek-Jožefovih
ustanov po 25 gld.

za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske.

Prošnje naj se vpošljejo zbornici do dne 23. novembra t. l. in priloži naj se jim od župnijskega in občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prostelj kak obrt samostojno (na svojo roko) izvrševal, da zdaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog. 752 3—1

V Ljubljani, dne 2. novembra 1897.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:

Koledar katol. tiskovnega društva
za l. 1898, namenjen zlasti slovenski duhovščini, obsega tudi "imenik učencev" za več ko 400 solarjev. Neudom stane krasno vezan gld. 1.20.

Premišljevanja o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa za vse dneve celega leta. — Spisal o. Brunon Verucy, duhovnik D. J.; preložil lavantinski bogoslovec — I. zvezek (od 1. prosinca do 30. rožnika) velja broš. 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več. — Drugi del izide okoli Velike noči.

500 52—15

Preš. duhovščini
vredno priporočam
svoje delavnice

za
slikarstvo na
steklu,

zlasti za izdelovanje
cerkvenih oken
z ameto slikarstvo

Ed. Stuhl

v Gradeu,
Annenstrasse 35.

Najboljša sprila
in pohvale
za izvršena dela
razpošiljam na
zahtevo.

Solidno blago.

Janeza Dogan-a
mizarski obrt
v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15
(v Medjatovi hiši)
priporoča svojo dobro vrejeno zalogo
raznovrstnega politiranega
in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., madrace na peresih 10 gld., drateno madrace 8 gld. 50 kr., pulte za mašne knjige itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik s podobami zastoj in franko. 323 35—26

Najnižje cene.

Liniment. Capsici compos.

123 19 iz lekarnie Richter-jeve v Pragi
priznana izvrstno bolečine olajšujoče ma-
zilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh **priljubljeno**
domače zdravilo kar kratko kot 707 39-3

Richter-jev liniment s sidrom

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z
znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

Vsakovrstne vozove:

kočije, kola, tovarne vozove in vsa v to stroko
spadajoča dela izvršuje po najnižjih cenah

Franc Srša,
kolár na Viru pri Domžalah.

Bortolo Sardotsch, Koper

(tvrška obstoji od l. 1828)

prodaja

domača in inozemska olivna olja.

Na zahtevanje pošilja vzorce brezplačno in franko.

Ozir poštenosti,

zmernih cen in točne, redne postrežbe so najboljši dokaz razni
samostani, cerkvena predstojništva in zasebniki, kateri pri
gornji tvrdki kupujejo vse, kar potrebujejo takega blaga, od
najfinejšega namiznega olja do goriva in olja za ma-
zanje strojev. 674 24

Spričalo. Gosp. Andrej Rovšek je naredil pri župni
cerkvi na Ježici dva pravilna stranska oltarja v po-
polno zadovoljnost podpisane predstojništva.

Predstojništvo župne cerkve na Ježici.
dné 30. julija 1897. 505 52-15

Ivan Kordik

Prešernova (Slonove) ulice števil. 10-14, Ljubljana,
priporoča svoje veliko izbero:

norimberškega in galanterijskega blaga, zimskih
čevljev, čevljev za telovadbo in gumi-čevljev vse
velikosti; dalje jedilnega orodja: žlice, nožev in vilice
s košenimi in roženimi držali, tudi iz alpaka in alpaka srebra,
priznana najboljši proizvodi. 736 3-3

Za Miklavža: Veliko izbero igrač.

Prodaja na debelo: Potrebnosti za čev-
ljarje, sedlarje in
tapetarje. Vsakovrstnega blaga za kramarje.
Kadilne potrebščine za trafikante.

Zunanja naročila se takoj izvrš.

Domača umetnost!

Podobarski i pozlatarski
ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani, Kolodvorske
ulice 32-34

se priporoča prečast. du-
hovščini in cerkvenim
predstojništvom v naro-
čila na izdelovanje

oltarjev

iz lesa v poljubnem slogu,
kipov

in
svetniških soh

iz gipsa, kamna, lese-
nih itd.

Oltarne skupine

iz različnega materiala.

Novo ustanovljena in novourejena domača
stavbinska in umetna steklarija

tvrdke 508 8

Avg. Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta 9, poleg Figovec

se priporoča prečast. duhovščini
in cerkvenim predstojništvom v
naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat izdelanih s ka-
tedralnim steklom ali s svincem obrob-
ljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno
slikarijo

vse strokovnjsko dobro, zjam-
čeno in trpežno izvršeno v lastni
delavnici, od najprostejšega do
najfinejšega dela. — Ob enem
opozarja na lepo svojo zalogo
vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zr-
cala, steklo v ploščah, svetiljke, po-
debe, okviri za podobe itd.

Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela

in popravila po najnižji ceni.

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 2 47-39

priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejših do najfinejših, raznobarvne: rujave, zelene,
bele, pri naročitih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi
kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vzenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročitih
ozirajo na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.
Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 12 52-45

Ana Hofbauer,

imejiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Obrtno naznanilo.

Usojam si naznaniti slavnemu p. n. občinstvu, da sem pričel v novoustanov-
ljeni delavnici na Opekarski cesti pod firmo

FRANC KALMUS

izdelovati

peči in lončarsko blago

ter se priporočam za vsa v to stroko spadajoča dela, kakor nove peči, štedilna
ognjišča, potem za popraviljanje starih peči in ognjišč. Prizadeval si bodem,
da vsa naročila izvedem najbolje.

Svoje novo podjetje najudaneje priporočujoč, beležim z velespoštovanjem

Franc Kalmus,

bivši poslovodja firme A. Dreise.

709 3-3

St. 24.947.

720 2-2

Stavišče na prodaj!

Vsled sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane se bode

v sredo dné 10. novembra t. l.

ob 10. uri dopoldne na licu mesta potom javne dražbe prodalo mestno ob Sv. Petra
cesti v Ljubljani ležeče, za zgradbo kake hiše kaj pripravno **stavišče**, na katerem je
poprej stala hiša št. 64.

To se daje na znanje z dostavkom, da potrebna pojasnila daje, pa tudi ustne ali
pismene ponudbe do dražbenega dneva sprejema podpisani magistrat ob navadnih uradnih
urah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 23. oktobra 1897.

za sezono

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejšega zistema, samokresov itd. in vseh sem
spadajočih potrebščin; posebno pa opozarjam na

Novo! trocevke, Novo!

ki se izdelujejo samo pri meni in katere je radi lahkote in priročnosti vsakomur najtopleje
priporočati.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča le z izdelovanjem orožja, pripo-
ročam se p. n. občinstvu za mnogobrojni obisk, ker izvršujem vse v mojo stroko spada-
dajoče nove naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Velespoštovanjem

534 20-13

Fran Sevcik

puškar v Ljubljani, Židorske ulice.

Jako porabljivo na potovanju. — Nepogrešljivo že po kratki uporabi.

Zdravstvenooblastveno preskušeno.

(B 745 4-1)

(Pismo z Dunaja, 3. julija 1897.)

Kalodont

Najboljše in najcenejše

čistilno sredstvo za zobe.

Izplakovanje ust z zobno ali ustno vodo ne zadošča za popolno čiščenje zobovja.
V to je neobhodno treba uporabe čistilnega sredstva za zobe.

Dobiva se povsod.

mali, srednji in veliki
katekizem ali krščanski nauk

v slovenskem jeziku, kateri bode v rabi po avstrijskih ljudskih šolah
od prihodnjega šolskega leta nadalje, je izšel ter se dobiva

mali po 15 kr., srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.

v prodajalnici katol. tiskovnega društva v Ljubljani

(H. Ničman) Kopitarjeve ulice.

Razprodajalci dobé primeren popust.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.
Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči tvrdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 66 43

Naznanilo.

Opirate se na priporočilo v „Slovenskem Listu“
II. števil. 1. l. ponudimo letošnje 663 3

izvrstno vino,

katero bo kmalo sposobno za razpošiljanje, vsem
prečast. gg. cerkvenim predstojnikom, pa tudi dru-
gim duhovnikom in kupcem po sledečih cenah:

1. Mašno vino hktl. od gld 26 do 28
2. Navadno namizno vino,
tudi z jamčeno pristojnostjo 20 „ 24
3. Vino nižje vrste 15 „ 18

Večjim odjemalcem bodisi mašnih ali drugih
vin cene po dogovoru.

Zadruga prireja tudi še s starim vinom
ter razpolaga s finimi dezertnimi buteljskimi
vini.

Najmanjša kvantiteta pod 1, 2, 3 je 56 litrov.
— Cene veljajo leco Postojna do preklica.

Registr. vipavska vinarska zadruga.

C. in kr. privilegovani zavod za izdelovanje orgelj

tvrdke
Franc Čapek
v Kremsu ob Donavi

odlikovana mnogokrat s pr-
vimimi darili, član pariške
akademije umetnosti

se priporoča v izvršitev vseh v to
stroko spadajočih del, kakor: iz-
delovanje in postavljanje
novih orgelj po najnovejšem,
preizkušnem stožnoprdalčnem (Kegellade) sistemu i. t. d.
prenavljanje in popraviljanje orgelj, harmonijev,
ameriškega ali poljubnega izvora in velikosti. 121 26—20

Od ustanovitve tega zavoda doslej izvršilo se je v njem
150 novih orgelj. mej temi so se postavile orglje v kremški
mestni župni cerkvi (z 48 registri), v prostejeviški (s 30 re-
gistri), v St. Lenartu na Koroškem (z 28 registri), v Cortini
di Ampezzo (z 32 registri), v Obertham na Češkem (z 18 re-
gistri), v Czepanu na Sedmograškem (z 12 registri) itd. itd.

Dovoljujejo se jako ugodni plačilni pogoji.

V lekarni se tudi dobiva: Pristno francosko žganje v
originalnih steklenicah po 60 in 40 kr., med konjak,
med. malaga, najboljša, vse po najnižjih cenah. Želez-
nato kineško vino, sagra vino (odvajajoče) itd.

Splošno priznan je
kina-železnati malaga
kot dijetetično, krepujoče in kri tvoreče
zdravilno sredstvo, priporočljivo krvi pri-
manikujočim otrokom, ženskim, rekon-
valescentom, sploh slabotnim osebam;
Steklenica gld. 1-80, pol stekl. gld. 1-—

Prireja se v kemično farmacev-
tičnem laboratoriju
lekarne „pri zlatem orlu“
J. Svobode nasl. (Mardetschlaeger)
v Ljubljani

kateri naj se določijo naročila. Ondi
dobé se tudi vsa homöopatična
zdravila.
Pojasnila na v lekarniško stroko spa-
dajoča vprašanja dajo se radovoljno in
brezplačno. 54 52—43

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

100 do 300 gld.
na mesec lahko pošteno
zasluži sleherni ter povsod
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavno dopuščene
srečke in državna pisma.
Ponudbe na Ludovika
Oesterreicher, Budapest VIII,
Deutsegasse 8. 459 10-8
733 10—2

Krömarji in zasebniki, kateri želé kupiti
pristna, naravna vina,
obrnejo naj se do 677 15—9

Pavla Sponza
v Rovinju v Istri,

kateri dá popolno jamstvo za pristnost njegovih vin. — Na
željo vpošlje vzorac belega in „moscato rosa“, terana
in belega isterskega vina.
Preč. duhovščino še posebej opozarja na svoja na-
ravna pristna vina za uporabo pri daritvi sv. maše.

Matko Malovič

stavbeni in pohištveni mizar

Dolenjska mitnica, Ljubljana, Hrdeckega vas št. 1,

se priporočam čast. duhovščini in slav. občinstvu, kateri želé
podpirati domačo obrt, v prevzetje vseh v 654 6

mizarsko stroko spadajočih del,

katera izgotovim solidno in po nizki ceni v najkrajšem času

„THE GRESHAM“ zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo: Podružnica za Ogersko:
Dunaj, I., Giselastrasse 1 Pešta, Franz-Josefplatz
v hiši društva. št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1896 kron 157,805.340—
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 31. decembra 1896 28,670.916—
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka dru-
štva (1848) 339,497.900—
Mej letom 1896 je društvo izdalo 8761 police z glavnic 80,577.950—
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za
predloge daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani

651 (12—1)

pri

Gvidonu Zeschko-tu,

v vili nasproti Narodnemu domu.

Najstarejša, najzanesljivejša domača iz- delovalnica in prodajalnica

pristnih

čebelno-voščenih sveč

je tvrdka

Fr. Šupevc

v Ljubljani, v Prešernovih (preje Slonovih) ulicah.

Ustanovljena je bila pred

60 leti.

Prečastita duhovščina blagoveli naj se z naročili o priliki
bližajočega se adventa in veliki božični praznikov obračati narav-
nost na označeno tvrdko, katera bo postregla z najboljšim blagom.

V zalogi so tudi voščeni zviti, najrazličnejše svečice
za božična drevesca in okraske. 680 6—5

Dunajska borza.

Dné 5. novembra.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 25 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 „ 25 „
Avstrijska zlata renta 4%	123 „ 25 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 „ 75 „
Ogerska zlata renta 4%	122 „ 10 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 „ 85 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	952 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	352 „ 75 „
London vista	119 „ 65 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 80 „
20 mark	11 „ 75 „
20 frankov (napoleonidor)	9 „ 53 „
Italijanski bankovci	45 „ 15 „
C. kr. cekini	5 „ 66 „

Dné 5. novembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	160 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 „ 50 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	190 „ 50 „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	100 „ 10 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139 „ 50 „
Dunavske vravnave srečke 5%	128 „ 50 „
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	109 „ 50 „
Posojilo goriškega mesta	112 „ 50 „
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ — „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „ 50 „
Priporočne obveznice državne železnice	226 „ — „
„ južne železnice 3%	181 „ 75 „
„ južne železnice 5%	126 „ 25 „
„ dolajskih železnice 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	156 „ — „
Avstrijskega rudočega križa srečke, 10 gld.	18 „ 75 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	74 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	79 „ — „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	57 „ — „
Ljubljanske srečke	22 „ 50 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	163 „ 25 „
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3420	— „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	403 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	81 „ 50 „
Splošna avstrijska stavbna družba	92 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	132 „ 65 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	164 „ 75 „
Papirnih rubljev 100	127 „ 75 „

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavic.